

Datové havárie ještě nemusí znamenat katastrofu

"Společnost, která nemá po dobu deseti dnů přístup ke svým kritickým datům a je odříznuta od možnosti s nimi pracovat se již nikdy plně nezotaví, 43 % takto postižených firem zkrachuje", konstatují výsledky průzkumu společnosti Guardian Online z roku 2002. Ztráta dat však ještě nemusí být definitivní a cenné informace lze zachránit

Na trh informačních a komunikačních technologií v ČR a na Slovensku vstoupila americká společnost Kroll Ontrack, která je vedoucí světovou firmou v oblasti záchrany dat ze širokého spektra elektronických médií a prakticky všech využívaných operačních systémů a platforem. Podobně jako v jiných zemích se Kroll Ontrack rozhodla spojit s vedoucí tuzemskou firmou - společností TDP, která se záchrane dat v ČR republice věnuje od roku 1994, a své aktivity u nás zahájila pod společnou obchodní značkou TDP-ONTRACK Data Recovery, s. r. o.

"Znalost místních poměrů, vynikající práce pražské laboratoře a zkušenost lidí v kombinaci s naším know-how i kapitálovým a technologickým zázemím přispějí k vytvoření mimořádně silného subjektu, který bude spolehlivým partnerem firemní klientely i široké veřejnosti," říká Peter Böhret, Managing Director společnosti Kroll Ontrack GmbH, která řídí aktivity v Evropě. Podobně jako dosud bude společnost TDP-ONTRACK Data Recovery pokračovat v přímém styku s klienty, ale navíc se chce opřít i o rozsáhlou síť partnerů, kteří by měli být schopni provádět základní operace v oblasti záchrany dat samostatně a případně složitější. Kromě záchrany dat spolupracují i s kriminalisty např. při forenzních analýzách, kdy je nutné dokázat, že určitá data se na disku vyskytovala (nebo že na něm s jistotou naopak nikdy nebyla).

Na data číhá nebezpečí všude

Zajímavé je, že podle hodnocení firmy jen 7% z celkového objemu ztrát dat mají na svědomí viry. Drtivá většina je způsobena selháním hardware nebo chybou obsluhy - ty jsou příčinou zhruba 85 % ztrát dat, na vrub selhání software jde jen asi 6 %. Zbývající 3 % jsou důsledkem přírodních katastrof - například povodní, kdy se do počítačů dostane voda. Tyto případy, např. místní menší povodně nejsou kupodivu zdaleka tak vzácné, jak by se na první pohled mohlo zdát. Vyplavená místnost je poměrně častým jevem. Pro "zaplavené" disky je k jejich záchrane nutné je co nejrychleji dopravit do specializovaného střediska. Voda (zvláště znečištěná) totiž působí mimořádně agresivně, a dokáže diskové plotny doslova vyleptat.

Ale nejen vlhkost v počítači může být příčinou vážných problémů. Možná méně známým, ale neméně nebezpečným škůdcem je i cigaretový kouř, prach a jemné mikročástice obsažené ve vzduchu. Pokud se dostanou na plotny počítačových disků, usazují se nečistoty na nich a na rychle rotující plochy působí doslova jako brusná pasta, která dokáže fyzicky zcela zničit strukturu jemné diskové mechaniky. Obecně rozšířená domněnka, že disky jsou hermeticky uzavřené, a nic se do nich nedostane, je totiž opravdu jen pověra, upozorňují záchranáři z Ontracku.

Pro většinu uživatelů málo známou skutečností je asi i to, že pro delší životnost disků je lepší, pokud jsou v provozu. Kritickou fází je hlavně vypínání disku, protože rázy, kterým jsou vystaveny při zapínání a vypínání jsou pro konstrukci diskové mechaniky opravdu drastické, a přes nejrůznější moderní technologie použité výrobci při jejich konstrukci znamenají pro disk opravdu silnou zátěž. Různé úsporné utility na správu energie, kterými výrobci počítačů vybavují své přístroje, při nichž se během i relativně krátkých etap nečinnosti disky vypínají, aby se šetřila energie, nejsou z pohledu diskových mechanik právě ideálním řešením, konstatuje Václav Šamša, dosavadní ředitel společnosti TDP, který je pověřen také vedením nové firmy.

Máte jen jeden pokus

Zachraňují data už nejen z poškozených pevných disků, ale i CD, DVD, či paměťových karet. Pro standardní záchranné postupy se využívá různých softwarových nástrojů (které firma i prodává) jako např. programy pro záchranu dat řady Ontrack EasyRecovery/DataRecovery, k dalším utilitám patří nástroje - Ontrack PowerControls, Ontrack Data Advisor, Ontrack DataEraser a Ontrack Disk Manager a programové vybavení pro provádění forenzních auditů - Encase. Při složitějších situacích však přicházejí ke slovu různé speciální postupy, včetně fyzického rozebrání disku, náhrady jeho nefunkčních součástí jinými apod., aby bylo možné jej uvést do aspoň provizorního provozu a uplatnit některou ze záchranných technologií.

K nejčastějším případům záchranářských zásahů patří podle slov Václava Šamši obnova diskového pole, nebo obnova databází, ale mohou to být třeba jen určité typy souborů. V případě, že nejde vyloženě o hardwarový defekt lze data z disku převést na jiný a poté poslat do laboratoře, kde je specialisté zrekonstruují. Na záchranu bývá totiž zpravidla pouze jeden pokus, při neodborném postupu je riziko, že data budou pro potřebnou záchrannou operaci v důsledku nezdařeného pokusu o obnovu nenávratně zničena.

Pro zajímavost: V USA působí firma, která se zabývá obnovou dat analogovou metodou s pomocí superpočítače Cray, a dokáže získat z disku data i po jejich trojnásobném přesání (které vyžaduje americká norma stanovená na likvidaci dat, německý standard, používaný v Evropě je v tomto ohledu přísnější - data za zničená uznává až po sedminásobném přepisu).